

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หกที่มีต่อลักษณะหนังสือนิทานที่สำนักการศึกษาจัดหาให้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่หก ปีการศึกษา 2527 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลางใน 24 เขตการศึกษา แต่ละเขตการศึกษาจะสุ่มเลือกมา 1 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนจะสุ่มเลือกมา 1 ห้องเรียน เป็นนักเรียนชาย 10 คน และนักเรียนหญิง 10 คน ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) รวมเป็นตัวอย่างประชากรทั้งหมด 480 คน เป็นนักเรียนชาย 240 คน และนักเรียนหญิง 240 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 4 ตอนคือ
- ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานะภาพของผู้ตอบ
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสนใจของนักเรียนที่มีต่อลักษณะหนังสือนิทาน ซึ่งตรงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับประเภทต่าง ๆ ของนิทาน
 - ตอนที่ 4 แบบสอบถามนิสัยและรายละเอียดในการอ่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตั้งเกณฑ์ในการเลือกหนังสือนิทานที่จะนำมาเป็นข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเกี่ยวข้อง

กับลักษณะของหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายในท้องตลาดปัจจุบัน รวมทั้งหนังสือพิมพ์ที่สำนักการศึกษา สืบหาให้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงปีการศึกษา 2522-2527 นอกจากนี้ได้ศึกษารวบรวมจากเอกสาร งานวิจัยและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตหนังสือเด็กออกมาเป็นจำนวนมาก และนำเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้นี้มา เลือกหนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะตรงตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้จำนวน 20 เล่ม

2. นำหนังสือพิมพ์จำนวน 20 เล่มที่มีลักษณะของหนังสือตรงตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในข้อ 1 ไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก โรงเรียนวัดหัวลำโพงจำนวน 1 ห้องเรียน อ่านและเลือกหนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะตรงกับความสนใจของนักเรียนจำนวน 10 เล่ม หนังสือพิมพ์ที่คัดเลือกแล้วจำนวน 10 เล่มนี้จะใช้เป็นหนังสือพิมพ์ในการวิจัย

3. ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 10 ประเภท โดยใช้แนวทางการแบ่งประเภทของ บันลือ พฤกษ์วัน (2524:69) และกุหลาบ มลลิกะมาลี (2516:105-106)

4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามดังได้ระบุไว้แล้วในบทที่ 3 โดยผ่านการตรวจแก้ไขของผู้ทรงคุณวุฒิ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร โรงเรียนปทุมวัน จำนวน 20 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาแก้ไขข้อบกพร่องและนำไปทดลองใช้อีกกับนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร โรงเรียนวัดกัลยาณีจำนวน 20 คน แบบสอบถามฉบับนี้จะใช้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จัดอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 480 คน จาก 24 โรงเรียน ใน 24 เขตการศึกษา เป็นนักเรียนชาย 240 คน นักเรียนหญิง 240 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling)

6. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ เพื่อสรุปเป็นผลกฏวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทุกตอน โดยหาค่าร้อยละ แล้วเสนอในรูปตารางและความเรียง ซึ่งได้เสนอไว้ในบทที่ 4

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ความสนใจในลักษณะหนังสือนิทาน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะหนังสือนิทานซึ่งตรงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้พบว่า

1.1 หนังสือนิทานที่มีขนาดของหนังสือที่นักเรียนสนใจมากที่สุด คือ เรื่อง ผจญภัย ทะเลใต้ ซึ่งเป็นหนังสือนิทานที่จัดเป็นขนาดเล็ก คือ $5 \text{ นิ้ว} \times 7\frac{1}{4} \text{ นิ้ว}$ และขนาดของหนังสือนิทานที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุดคือ เรื่อง แกะน้อยหาเพื่อน ซึ่งเป็นหนังสือนิทานที่จัดเป็นขนาดใหญ่ คือ $7\frac{1}{2} \text{ นิ้ว} \times 10\frac{1}{4} \text{ นิ้ว}$ ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับการวิจัยของสมทรง สิตลาพันธ์ (2515:ง-จ) ซึ่งได้พบว่านักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 5-7 ชอบขนาดรูปเล่มของหนังสือคือ $6 \text{ นิ้ว} \times 8\frac{1}{2} \text{ นิ้ว}$ ซึ่งผู้วิจัยจัดว่าอยู่ในขนาดกลาง การที่ผลการวิจัยนี้พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก สนใจหนังสือนิทานขนาดเล็ก อาจเป็นเพราะว่าเด็กในวัยนี้ซึ่งมีอายุอยู่ในระหว่าง 11-12 ปี กำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่นและมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นเด็กโต เด็กโตส่วนมากจะไม่ชอบหนังสือซึ่งมองดูเป็นหนังสือสำหรับเด็กเล็ก เพราะทำให้ศักดิ์ศรีของความเป็นเด็กโตลดลงไป (รัฐฉวน อินทรกำแหง 2517:98-99) เด็กโตต้องการอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาหลากหลาย มีขนาดเล็กกะทัดรัดพอที่จะถือหรือบรรจุลงในกระเป๋าได้สะดวก นักเรียนมีความสนใจน้อยในหนังสือขนาดใหญ่ เพราะมีลักษณะเป็นหนังสือเด็กเล็ก และบรรจุเนื้อหาได้น้อย

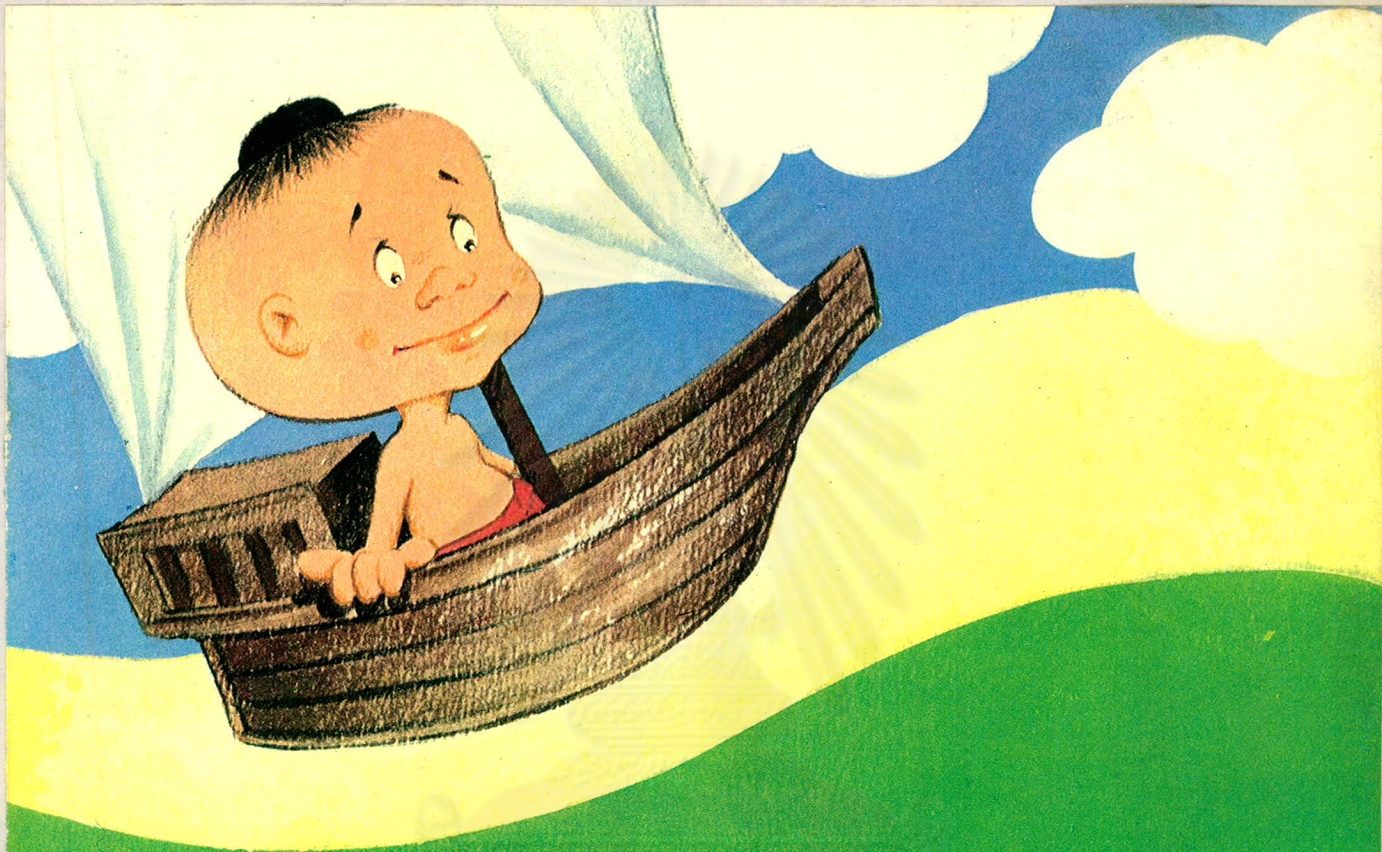
1.2 การวางรูปเล่มของหนังสือนิทานที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือ เรื่องบ้านของลูก ซึ่งมีลักษณะเป็นแนวตั้ง (Upright) และการวางรูปเล่มของหนังสือนิทานที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุดคือ เรื่องพราหมณ์กับแพะ ซึ่งมีลักษณะเป็นแนวนอน (Oblong) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของสมทรง สิตลาพันธ์ (2515:ง-จ) ซึ่งพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-7 สนใจการวางรูปเล่มแบบแนวตั้ง (Upright) มากที่สุดทุกระดับชั้น การที่นักเรียนสนใจการวางรูปเล่มแบบแนวตั้ง อาจเป็นเพราะเคยชินกับลักษณะของหนังสือแบบเรียนหรือสมุดที่ใช้เขียนหนังสือ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบแนวตั้งเกือบทุกเล่ม นอกจากนี้นักเรียนอาจเคยชินกับการเปิดหนังสือในลักษณะนี้ ดังนั้นเมื่ออ่านหนังสือนิทานก็เลือกการวางรูปเล่มตามความเคยชิน หรือความถนัดสำหรับการวางรูปเล่มแบบแนวนอน (Oblong) เป็นแบบที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุด การวางรูปเล่มแบบนี้ทำให้หนังสือมีความยาวมากขึ้น ไม่สะดวกในการเก็บหรือการเปิดหน้าของหนังสือ และมีลักษณะเป็นหนังสือสำหรับเด็กเล็ก

1.3 ภาพประกอบของหนังสือนิทานที่นักเรียนสนใจมากที่สุด คือ เรื่องบ้านของลูก ซึ่งเป็นภาพการ์ตูนแบบลายเส้นมีสีหลายสี และภาพประกอบของหนังสือนิทานที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุด คือ เรื่องพราหมณ์กับแพะ ซึ่งเป็นภาพการ์ตูนแบบลายเส้น มีเพียง 3 สี คือ ขาว ดำ และ ล้ม เท่านั้น ผลการวิจัยที่พบนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของ วิริยะ สิริสิงห (2514:18) ที่ว่า ภาพการ์ตูนได้รับความนิยมจากเด็กมาก นอกจากนี้ผลการวิจัยของ รุธ (Ruth 1960:309-312, อ้างถึงใน สัมทรง สิตลาพันธ์ 2515:20) และ เวอร์นอน (Vernon 1960, อ้างถึงใน วุฒิ แตรสังข์ 2514:16) ก็ได้พบว่าภาพที่เขียนสำหรับเด็กน่าจะเขียนเป็นลายเส้น โดยฝักรายละเอียดจากภาพเพิ่มขึ้นตามวัยของเด็ก ภาพที่สร้างจินตนาการ หรือภาพที่เขียนอย่างง่าย (ภาพการ์ตูน) ได้รับความสนใจมากกว่าภาพจริง แต่ผลการวิจัยที่ค้นพบนี้กลับขัดแย้งผลการวิจัยของ วุฒิ แตรสังข์ (2514:ง-จ) กับ เบนเชติก (Bencetic 1960:3117) ที่ว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอบปลายข้อบภาพถ่ายมากที่สุด ภาพแรเงาเป็นอันดับที่สอง ภาพลายเส้นเป็นอันดับที่ 3 และนักเรียนชอบภาพเหมือนจริงมากกว่าภาพในลักษณะการ์ตูน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่ผลของวิจัยพบว่าภาพการ์ตูนซึ่งเป็นภาพแบบลายเส้น เป็นลักษณะการวาดภาพที่นักเรียนชอบมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันนี้หนังสือเด็กได้ผลิตออกมามากกว่าเมื่อ 10 ปีก่อน รวมทั้งหนังสือเด็กประเภทการ์ตูนด้วย ในท้องตลาดจะมีหนังสือการ์ตูนหลายประเภทซึ่งเด็ก วัยรุ่นและแม่แต่ผู้ใหญ่ เองก็นิยมอ่าน นอกจากนี้มีมุดระบายสีซึ่งมีภาพประกอบส่วนมากเป็นภาพการ์ตูน ก็ออกจำหน่ายเป็นจำนวนมากเช่นกัน โทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อมวลชนที่แพร่หลายมากประเภทหนึ่งก็ได้บรรจุรายการการ์ตูนสำหรับเด็กมากขึ้นในช่วงวันหยุดราชการ จากสิ่งเหล่านี้ทำให้ภาพการ์ตูนเป็นที่แพร่หลายและอยู่ในความนิยมของเด็ก อีกประการหนึ่งในด้านการเขียนภาพการ์ตูนแบบลายเส้นนั้นวาดง่าย สามารถแต่งเติมภาพได้ มองดูตลกขบขัน นักเรียนในปัจจุบันจึงสนใจภาพการ์ตูนมากกว่าภาพเหมือนจริง เพราะภาพเหมือนจริงนั้นจะต้องวาดให้คล้ายความจริงมากที่สุด มีรายละเอียดของภาพมากและสัปดาห์จำกัด

แม้ว่านักเรียนจะสนใจภาพการ์ตูนแบบลายเส้นมากที่สุด แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องเพิ่มเติมที่น่าสังเกตคือ ภาพการ์ตูนแบบลายเส้นที่นักเรียนสนใจมากที่สุดนั้น จะต้องเป็นภาพที่มีรายละเอียดของภาพมาก และมีสีหลายสีสวยงาม เช่นภาพประกอบในเรื่อง บ้านของลูก ซึ่งผลการวิจัยของ วุฒิ แตรสังข์ (2514 :ง-จ) ก็มีความเห็นตรงกับผลการวิจัยที่พบ ในทางตรงกันข้ามภาพประกอบที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุด ก็เป็นภาพการ์ตูนแบบลายเส้น เช่นเดียวกัน แต่เป็นลายเส้นที่ค่อนข้างหยาบ มีรายละเอียดของภาพน้อย และใช้สีเพียง 3 สี คือ ดำ ขาว และ ล้ม เท่านั้น ทำให้ดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้น้อย

ตัวอย่าง ภาพประกอบของหนังสือนิทาน เรื่อง บ้านของลูก มีสีหลายสี

เรือใบ จึง ให้ จุก ขึ้น นั่ง บน เรือ แล้ว เรือใบ ก็ ลอย ขึ้น
พา จุก เที่ยว ไป รอบ รอบ บ้าน
ชม ธรรมชาติ ป่า เขา อย่าง ที่ จุก ต้องการ

เรือใบ พา จุก ออก ห่าง จาก บ้าน ไป ทุกที่
โน่น ! บน ท้องฟ้า...

ตัวอย่างภาพประกอบของหนังสือนิทาน เรื่อง พราหมณ์กับแพะ มีสี ขาว ดำ และส้ม

ชายเจ้าเล่ห์ทั้งสามเห็นแพะอ้วนพีก็นึกอยากกิน

1.4 คำอธิบายภาพในหนังสือนิทานที่นักเรียนสนใจมากที่สุด คือ เรื่อง สัตว์
คิดถึงบ้าน มีคำอธิบายภาพอยู่คนละหน้ากับภาพ และคำอธิบายภาพในหนังสือนิทานที่นักเรียนสนใจ
น้อยที่สุด คือ เรื่อง พราหมณ์กับแพะ มีคำอธิบายภาพแทรกอยู่ในหน้าเดียวกับภาพ ซึ่งผลการวิจัย
นี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุธ (Ruth 1960:309-312, อ้างถึงใน สัมทรง สิตลาชน
2515:20) ที่พบว่านักเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่ชอบภาพที่อยู่ทางขวามือ และมีเนื้อเรื่องอยู่
ทางซ้ายมือ คือคำอธิบายภาพอยู่คนละหน้ากับภาพ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่นักเรียนชอบคำ
อธิบายภาพอยู่คนละหน้ากับภาพนั้น อาจเป็นเพราะนักเรียนชอบภาพที่มีขนาดใหญ่ หรือชอบภาพ

เต็มหน้าเพื่อให้เห็นชัดเจน ซึ่ง สัมพงษ์ ศิริเจริญ (2505:22-25, อ้างถึงใน วุฒิ แตรสังข์ 2514:18) และ วุฒิ แตรสังข์ (2514:ง-จ) ได้มีความเห็นเช่นเดียวกันว่า นักเรียนชอบภาพขนาดใหญ่ หรือภาพเต็มหน้า ภาพยังมีขนาดใหญ่ขึ้นเพียงใดก็ยิ่งดึงดูดความสนใจได้มากขึ้น ตรงกันข้ามกับคำอธิบายภาพ ซึ่งแทรกอยู่ในหน้าเดียวกับภาพ นักเรียนให้ความสนใญ่น้อย อาจเป็นเพราะว่าตัวหนังสือที่แทรกอยู่ในหน้าเดียวกับภาพทำให้มองเห็นภาพไม่ชัดเจน หรือมองดูไม่เป็นระเบียบ บางภาพที่คำอธิบายภาพอยู่ข้างบน บางภาพมีคำอธิบายภาพอยู่ข้างล่าง หรือบางภาพมีคำอธิบายภาพแทรกอยู่ตรงกลาง ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการอ่าน

1.5 ขนาดตัวอักษรของหนังสือนิทานที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือ เรื่องบ้านของลูก มีตัวอักษรขนาดกลาง (ตัวกลาง) ประมาณ 24 พอยท์ ลักษณะของตัวอักษรเป็นตัวบาง และขนาดตัวอักษรของหนังสือนิทานที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุด คือ เรื่องพราหมณ์กับแพะ มีตัวอักษรขนาดกลาง (ตัวกลาง) ประมาณ 24 พอยท์ ลักษณะของตัวอักษรเป็นตัวหนา ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ สัมทรง สิตลาพันธ์ (2515:ง-จ) ที่พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายชอบตัวอักษรขนาด 20 พอยท์ มากที่สุด และผลการวิจัยของ สุกกรี รอดโพธิ์ทอง พบว่าตัวอักษรขนาด 16 พอยท์ เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายมากที่สุด ถ้าเปรียบเทียบผลการวิจัยที่ได้กับผลวิจัยของ สัมทรง สิตลาพันธ์ จะพบว่าขนาดตัวอักษรที่นักเรียนสนใจมีขนาดใกล้เคียงกัน เพราะในปัจจุบันนี้ตัวอักษรขนาด 20 พอยท์ ไม่นิยมใช้ในการพิมพ์ จะมีแต่เพียงขนาด $19\frac{1}{2}$ พอยท์ และ 24 พอยท์ ซึ่งมีขนาดใกล้เคียงกับ 20 พอยท์ แต่พอจะสรุปได้ว่าตัวอักษรที่มีขนาดค่อนข้างโตจะได้รับความสนใจมากกว่าตัวอักษรที่มีขนาดเล็ก นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ตัวอักษรขนาดกลาง ที่นักเรียนสนใจนั้นมีลักษณะเป็นตัวบาง อาจเนื่องจากมองดูโปร่งตาและอ่านได้ชัดเจน ดังนั้น ตัวอักษรที่พิมพ์ค่อนข้างหนา แม้ว่าจะมีขนาดกลางก็ได้รับความสนใจจากนักเรียนน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในหนังสือที่นักเรียนเลือกมา 10 เล่มนั้น ส่วนใหญ่ใช้ตัวอักษรขนาด 24 พอยท์ ซึ่งอาจมีผลต่อการเลือกของนักเรียนได้

1.6 ลักษณะการเขียนของหนังสือนิทานที่นักเรียนสนใจมากที่สุด คือ เรื่องบ้านของลูก มีลักษณะการเขียนแบบร้อยแก้ว และลักษณะการเขียนหนังสือนิทานที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุดคือเรื่อง แกะน้อยหาเพื่อน มีลักษณะการเขียนแบบร้อยกรอง ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับความคิดเห็นของทับ ต้นหยง (2525:87) ที่ว่า แนวโน้มส่วนใหญ่เด็กในระดับประถมศึกษาตอนปลายต้องการอ่านหนังสือที่เข้าใจง่าย ๆ สามารถเข้าใจได้ชัดเจน จึงมักสนใจอ่านเรื่องที่

เขียนแบบร้อยแก้วมากกว่าร้อยกรอง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันลักษณะการเขียนแบบร้อยกรองยังผลิติดอกมาน้อย รวมทั้งการเรียนการสอนในปัจจุบัน ไม่เน้นให้ท่องอาขยาน และเวลาอ่านต้องระวังเกี่ยวกับความถูกต้องในการอ่านจังหวะ การสัมผัสของคำ และความหมายของคำ สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการอ่านของเด็ก นอกจากนี้เด็กในวัยนี้มีความรู้สึกที่ "ฉันทัดแล้ว" และหนังสือประเภทร้อยกรองเหมาะสำหรับเด็กเล็กเท่านั้น โดยเฉพาะเด็กชายเล็กสนใจโดยเด็ดขาด แต่เด็กหญิงยังชอบบ้าง ซึ่งถ้าสังเกตจากผลการวิจัยก็เป็นไปดังที่กล่าว คือเรื่องแก่น้อยหาเพื่อน มีลักษณะการเขียนแบบร้อยกรอง ได้รับความสนใจจากนักเรียนหญิงร้อยละ 5.6 และนักเรียนชายร้อยละ 2.1 แสดงว่านักเรียนชายมีความสนใจร้อยกรองน้อยกว่านักเรียนหญิง

1.7 ตัวละครของหนังสือนิทานที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือ เรื่องบ้านของจุก ซึ่งมีตัวละครเป็นเด็ก และตัวละครของหนังสือนิทานที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุดคือ เรื่องแก่น้อยหาเพื่อน ซึ่งมีตัวละครเป็นสัตว์ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เวอร์นอน (Vernon 1960, อ้างถึงใน วุฒิ แตรสังข์ 2514:16) ซึ่งพบว่าภาพวาดรูปคนมีอิทธิพลต่อความสนใจของนักเรียนมากกว่าภาพวาดรูปสัตว์ นอกจากนี้ความคิดเห็นของ ณรงค์ ทองปาน (2526:80) และวิริยะ สิริสิงห (2524:29) ได้สนับสนุนผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น โดย ณรงค์ ทองปาน กล่าวถึงเรื่องที่เขียนและภาพประกอบสำหรับเด็กโต (ประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง 6) ว่าควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับคน ความสัมพันธ์ในครอบครัว วีรบุรุษ วีรลัทธิ ฯลฯ และ วิริยะ สิริสิงห ยังกล่าวว่าตัวละครของเด็กในวัย 11-16 ปี (ประถมศึกษาตอนปลายถึงมัธยมศึกษา) ควรมีลักษณะเป็นคนจริง ๆ เพราะเด็กในวัยนี้สนใจเรื่องที่สมจริงและต้องการให้ตัวเองเป็นตัวละครในเรื่องที่อ่านด้วย เด็กในวัยนี้มักนิยมเลือกอ่านหนังสือที่มีตัวละครเป็นคน เพื่อความเข้าใจในเรื่อง และเพื่อค้นหาหนังสือที่อ่านไปด้วย ถ้าสังเกตให้ดีจะพบว่า ตัวละครนั้นมักเป็นเด็ก เพราะผู้อ่านคือนักเรียนก็ยังคงอยู่ในวัยเด็กเช่นกัน จึงมักจะอ่านเรื่องของเด็กที่มีการผจญภัย ทำให้มีอารมณ์ร่วมและอยากผจญภัย เช่นตัวละครที่ได้อ่านบ้าง ในทางตรงกันข้ามตัวละครที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุดคือ ตัวละครที่เป็นสัตว์ ซึ่งลักษณะตัวละครแบบนี้ เด็กเล็กชอบและสนใจมาก (วิริยะ สิริสิงห 2524:29) ดังนั้นผลการวิจัยจึงสอดคล้องกับธรรมชาติและความสนใจของเด็กโต

ถ้าสังเกตความสนใจในลักษณะหนังสือนิทานที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่าลักษณะหนังสือนิทานที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก สนใจน้อยที่สุดเกือบทุกด้าน จะเป็นลักษณะหนังสือนิทานเรื่องพราหมณ์กับแพะ ไม่ว่าจะเป็นการวางรูปแบบ ภาพประกอบ คำอธิบาย หรือลักษณะตัวอักษร แสดงว่า ไม่เหมาะสำหรับเด็กอายุระหว่าง 11-12 ปี

ในการเลือกหนังสือนิทานที่นักเรียนต้องการซื้อหรืออ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนจะพิจารณาประเภทของเนื้อเรื่องในหนังสือนิทานเป็นลำดับที่ 1 ภาพประกอบของหนังสือนิทานเป็นลำดับที่ 2 ขนาดของหนังสือนิทานเป็นลำดับที่ 3 จากผลการวิจัยนี้ จะเห็นได้ว่าประเภทของเนื้อเรื่องในหนังสือนิทานเป็นสิ่งแรกที่ดึงดูดความสนใจในการเลือกซื้อหรืออ่านหนังสือนิทานของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ท้าย ต้นหยง (2525:86-87) ที่ว่าเด็กโต (ระดับอายุ 10-11 ปี) ต้องการอ่านหนังสือที่มีเนื้อเรื่องมากขึ้น หรือยาวขึ้น จำนวนภาพประกอบมีน้อยลงกว่าในหนังสือสำหรับเด็กเล็ก เพราะเด็กเล็กนั้น ภาพประกอบเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการดึงดูดใจให้เด็กติดตามอ่านหนังสือนิทานโดยตลอด และผลการวิจัยของ ปัทมา สัมพงษ์ (2522:ง-จ) ก็พบว่าเด็กเล็ก (ระดับประถมศึกษาตอนต้น) จะเลือกอ่านหนังสือนิทาน โดยพิจารณาจากภาพประกอบเป็นสำคัญ แต่เด็กโตนั้นภาพประกอบมีความสำคัญน้อยกว่าเนื้อเรื่อง เด็กในวัยนี้ต้องการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ มากขึ้น อยากเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านของตนเอง ดังนั้นเนื้อเรื่องจะเป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการในการอ่านของเด็กในวัยนี้ได้ และเด็กในวัยนี้มีความต้องการเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เด็กจะอ่านในสิ่งที่ตนเองสนใจเท่านั้น สรุปได้ว่าเนื้อเรื่องในหนังสือนิทานเป็นสิ่งแรกที่จะช่วยในการตัดสินใจเลือกซื้อหรืออ่านหนังสือที่ตนเองสนใจได้

2. ความสนใจในประเภทของหนังสือนิทาน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความสนใจในประเภทของหนังสือนิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้เล่นในรูปแบบตารางดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเภทของหนังสือนิทานที่นักเรียนชอบ

อันดับที่เลือก	นักเรียนชาย	นักเรียนหญิง
1	นิทานผจญภัย	นิทานผจญภัย
2	นิทานคติสอนใจ	นิทานตลกขบขัน
3	เทพนิยาย	เทพนิยาย
4	นิทานเกี่ยวกับความกล้าหาญ	นิทานเรื่องสัตว์
5	นิทานตลกขบขัน	นิทานคติสอนใจ
6	นิทานอิงประวัติศาสตร์	นิทานเกี่ยวกับความกล้าหาญ
7	นิทานเรื่องสัตว์	นิทานอิงประวัติศาสตร์
8	นิทานวรรณคดี	นิทานเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น
9	นิทานเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น	นิทานวรรณคดี
10	นิทานเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี	นิทานเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี

จากผลการวิจัยแสดงว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิง สนใจนิทานประเภทผจญภัย เป็นอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาเทล คิง (อ้างถึงใน Moray 1978: 765) นอร์เวล (Norvell 1959:6) และมิด (Meed 1963:707-711, อ้างถึงใน ยุกา โชติเกียรติ 2518:15-16) ที่ว่านักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง สนใจนิทานประเภทผจญภัยมาเป็นอันดับ 1 สำหรับความสนใจในอันดับต่อไป คือนิทานตลกขบขัน ซึ่งตรงกับความสนใจของนักเรียนหญิง แต่นักเรียนชายกลับเลือกเป็นอันดับที่ 5 ซึ่งล่ลับกับนักเรียนหญิง ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับความคิดเห็นของ กล่อมจิตต์ พลายเวช และ นิค่า ฐิโต (2527:7) ที่กล่าวว่าเรื่องตลกขบขันเป็นที่ชื่นชอบของนักเรียนชายและหญิง ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เป็นที่น่าสังเกตว่าความสนใจในประเภทของนิทานทั้งอันดับ 1 และอันดับ 10 ตรงกัน คือนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง สนใจประเภทของนิทานผจญภัยมากที่สุด แต่เลือกนิทานเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นอันดับสุดท้าย ข้อสังเกตนี้ตรงกับลักษณะของสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งได้รับอิทธิพลในด้านวิชาความรู้ เทคโนโลยีจากต่างประเทศทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านค่านิยม

และประเพณีต่าง ๆ คนไทยในปัจจุบันสนใจวันคริสต์มาส วันตรุษจีน วันวาเลนไทน์ มากกว่าวันสำคัญทางพุทธศาสนา วันสงกรานต์ วันลอยกระทง ฯลฯ ความสนใจในประเพณีของต่างประเทศ ได้มีอิทธิพลต่อเด็กเช่นกัน เด็กส่วนมากจะสนใจวันคริสต์มาส วันวาเลนไทน์ รู้สึกกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติกิจกรรมในวันเหล่านั้นมากกว่าวันวิสาขบูชา หรือวันสงกรานต์ ฯลฯ เช่นเดียวกับเด็กส่วนมากไม่รู้จัก ตาม่องล่าย เจ้าหญิงลิลลี่ดอกหมาก ลู่วรรณล้าม ศรีธัญไชย แต่รู้จัก ซินเดอเรลล่า ลโนไวท์ แล็คกับตันส์ อลาตินมากกว่า แสดงว่าเด็กได้รับการบอกเล่าหรือ อ่านหนังสือที่มีตัวละครของต่างชาติมากกว่า เรื่องตำนานของไทย ผลการวิจัยจึงพบว่าเด็กมีความสนใจในการอ่านนิทานที่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีน้อยที่สุด แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการเขียนนิทานที่มีเรื่องเกี่ยวกับตำนาน ชาดก มากขึ้น หรือบางเรื่องพยายามสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีไทยเข้าไป แต่เด็กก็สนใจอ่านน้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าหนังสือเหล่านี้ยังมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับหนังสือแปลจากต่างประเทศ หรือหนังสือที่แต่งขึ้นมาเอง บางเรื่องการเขียนเรื่องไม่น่าสนใจมองดูคล้ายกับเขียนแบบสำราญ และครูหรือบรรณารักษ์ ไม่มีการกระตุ้นให้นักเรียนอ่านหนังสือนิทานประเภทนี้เท่าที่ควร โดยเฉพาะครูเป็นผู้มีอิทธิพลต่อความสนใจของเด็กในเรื่องต่าง ๆ มาก เพราะเด็กในระดับประถมศึกษามักจะเชื่อฟังครู มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ที่ครูเล่า ถ้าครูเล่าเรื่องเกี่ยวกับตำนาน ชาดก ขนบประเพณีต่าง ๆ ของไทยบ่อยครั้ง เด็กก็จะมี ความสนใจ และอยากรู้ อยากเห็นเพิ่มเติมในเรื่องเหล่านี้ ซึ่งครูอาจแนะนำให้ไปอ่านหนังสือที่มีเรื่องเหล่านี้ในห้องสมุดและขอความร่วมมือกับบรรณารักษ์ห้องสมุดให้จัดหนังสือเหล่านี้ไว้เป็นหมวดหมู่ และแนะนำหนังสือในชั่วโมงที่เรียนเกี่ยวกับห้องสมุด เพื่อจัดวางในชั้นแนะนำหนังสือ เด็กก็จะเกิดความสนใจ และต้องการอ่านตำนาน ชาดก และขนบธรรมเนียมประเพณีไทยมากขึ้น แต่การสอนในปัจจุบันพบว่าครูส่วนใหญ่มุ่งสอนเพื่อให้เกิดความเข้าใจทางด้านเนื้อหาวิชา มากกว่าในด้านอื่น ๆ อาจเป็นเพราะว่าได้รับการกระตุ้นจากผู้ปกครองให้สอนทางด้านนั้นมาก หรือครูมีความรู้เกี่ยวกับตำนานหรือขนบธรรมเนียมประเพณีไทยน้อย ครูจึงขาดประสิทธิภาพในการเล่าเรื่อง จะด้วยเหตุผลใดก็ตาม เป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงว่า ในอนาคตเด็กไทยจะไม่รู้จักเรื่องเหล่านี้ และไม่สนใจที่จะรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นวัฒนธรรมของคนไทย ขาดความรู้สึกนิยมไทยเท่าที่ควร นอกจากนี้ลักษณะโดยทั่วไปของเด็กในวัยประถมศึกษาตอนปลายมีความกระตือรือร้น ในการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม อยากรู้ อยากเห็นในสิ่งแปลกใหม่ และต้องการเป็นผู้ใหญ่ เด็กในวัยนี้รักสนุก ชอบความตื่นเต้นและการหาความรู้ด้วยตนเอง เด็กในวัยนี้มีความสนใจการผจญภัยมาก เพราะช่วยตอบสนองความต้องการของเขา การผจญภัยทำให้มีโอกาสได้รู้จักสิ่ง

แปลกใหม่ เกิดความสนุกสนานตื่นเต้น เด็กในวัยนี้จึงมักเลือกอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับการผจญภัย มากกว่าประเภทอื่น ๆ หนังสือที่เกี่ยวกับตำนาน หรือขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นเรื่อง โบราณ และไม่น่าตื่นเต้นพอที่เด็กจะให้ความสนใจ ดังนั้น เด็กในวัยนี้จึงสนใจอ่านหนังสือนิทานที่เกี่ยวกับการผจญภัยมากกว่านิทานที่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี

สรุปได้ว่านิทานประเภทผจญภัย ได้รับความสนใจจากนักเรียนชายและหญิง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่หกมากที่สุด ซึ่งตรงกันข้ามกับนิทาน ที่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีที่ได้รับความสนใจจากนักเรียนชายและนักเรียนหญิงน้อยที่สุด ดังนั้นแนวโน้มในการเขียนเรื่อง และการเลือกหนังสือนิทานในอนาคตต่อไป ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการผจญภัยมากกว่าประเภทอื่น และผู้เขียนเรื่อง และสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ควรชักจูงให้นักเรียนหันมาสนใจอ่านเรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี ให้มากขึ้นโดยเขียนในรูปแบบนิทานผจญภัยและสอดแทรกเรื่องเกี่ยวกับ ตำนาน หรือขนบธรรมเนียมประเพณี เข้าไปด้วย โดยพยายามเขียนให้เรื่องมีความสนุกสนาน ตื่นเต้น เพื่อปลูกฝังความรู้สึกนิยมไทยและรักที่จะดำรง วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ตลอดไป

3. รายละเอียดอื่น ๆ ในการอ่านหนังสือนิทานของนักเรียน

จากผลการวิจัยได้พบว่านักเรียนเลือกอ่านหนังสือนิทานตามความสนใจของตนเองมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้ตรงกับความต้องการทางธรรมชาติของเด็กที่ต้องการทำอะไรด้วยตนเอง โดยปราศจากความช่วยเหลือของผู้ใหญ่ (สุพัตรา ชุ่มเกตุ 2522:7-8) และถ้าสังเกตจากผลการวิจัยที่ได้ จะพบว่าพ่อแม่ และญาติพี่น้อง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกหนังสือน้อย ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่มักมีอาชีพค้าขายและรับจ้างทำให้มีเวลาน้อย ในการให้คำแนะนำแก่บุตรหลานเกี่ยวกับการเลือกหนังสือนิทาน นอกจากนี้ในการเลือกหนังสือนิทานในบางโรงเรียน พระภิกษุเป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกหนังสือนิทานในช่วง ระยะเวลา จริยศึกษา ซึ่งส่วนมากจะมีในโรงเรียนที่อยู่ในบริเวณวัด ถ้านักเรียนไม่มีหนังสือนิทานที่ต้องการอ่าน นักเรียนจะมีโอกาสอ่านหนังสือนิทานโดยยืมจากห้องสมุดมากที่สุด บางครั้งนักเรียนจะมีโอกาสอ่านหนังสือนิทานจากมุมหนังสือในห้องเรียน ซึ่งหนังสือเหล่านี้จะเวียนกันในแต่ละห้องเรียน ถ้าจะอ่านซ้ำหรืออ่านเพิ่มเติมจะอ่านในห้องสมุด ช่วงเวลาพัก วันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดราชการ เป็นช่วงเวลา que นักเรียนใช้ในการอ่านหนังสือนิทานมากที่สุด จะพบว่านักเรียนส่วนมากอ่านหนังสือนิทานในช่วงเวลาที่เหมาะสม สถานที่ที่นักเรียนชอบอ่านหนังสือนิทานมากที่สุด คืออ่านในห้องสมุด

แสดงว่านักเรียนนิยมใช้บริการจากห้องสมุด อาจจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเรียนการสอนในปัจจุบันได้พยายามเน้นหลักการใช้ห้องสมุด พยายามสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมในแง่ของการรู้จักคิด ท้า และแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งต้องพยายามขอคำแนะนำจากทางห้องสมุด ทำให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับห้องสมุด และใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์ทางด้าน การอ่านอย่างเต็มที่

ทางด้านรายละเอียดในการอ่านหนังสือนิทาน ผลการวิจัยพบว่าถ้านักเรียนอ่านหนังสือนิทานยังไม่จบเล่ม นักเรียนส่วนมากจะเอากระดาษคั่นไว้ แสดงว่านักเรียนส่วนมากรู้จักการใช้และถนอมรักษาหนังสือ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ามีนักเรียนบางกลุ่มพบหน้าของหนังสือนิทาน วางคว่ำหน้าหนังสือนิทาน หรือใช้อุปกรณ์การเขียนทำตำหนิไว้บนหน้าของหนังสือนิทานที่ยังอ่านไม่จบเล่ม ซึ่งเป็นการทำลายหนังสือ ไม่รู้จักถนอมรักษาหนังสือ แสดงว่ายังมีนักเรียนหลายคนที่ไม่รู้จักวิธีการถนอมหนังสือ หรือขาดนิสัยรักหนังสือ ซึ่งน่าเป็นห่วงมาก และต่อไปข้างหน้าเราอาจขาดแคลนหนังสืออ่านที่ดีมีคุณค่า เพราะฝึกขาด ยับเหินจนไม่อาจซ่อมแซมได้ หรือมองดูไม่น่าอ่าน

เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือนิทานจบเล่มแล้ว นักเรียนจะเก็บหนังสือนิทานไว้บนชั้น หรือตู้หนังสือมากที่สุด ซึ่งบางคนอาจวางไว้บนโต๊ะในห้องสมุดตามระเบียบการใช้ห้องสมุดของแต่ละโรงเรียน แสดงว่านักเรียนส่วนมากเก็บรักษาหนังสือได้ถูกต้อง แต่ผลการวิจัยนี้ยังพบว่านักเรียนบางคนวางหนังสือนิทานที่อ่านไว้บนพื้น หรือเก็บใส่กระเป๋าหนังสือ ซึ่งการวางหนังสือทิ้งไว้บนพื้นนั้นเรามักจะพบเห็นอยู่เลื่อม ซึ่งทำให้เกิดปัญหาตามมาคือ หนังสือหายหรือชำรุดจนต้องซ่อมแซม และการที่นักเรียนมักจะเก็บหนังสือนิทานใส่ในกระเป๋านักเรียน อาจทำให้เมื่อเรอจนเลยกำหนดการคืนหรือหยิบไปอ่านโดยไม่บอกให้เจ้าของทราบ เป็นการสร้างนิสัยที่ไม่ดีให้ตนเอง ควรจะแก้ไขในโอกาสต่อไป

เกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับจากการอ่านหนังสือนิทาน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนอ่านหนังสือนิทานเพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนานมากที่สุด นอกจากนี้นักเรียนคิดว่าหนังสือนิทานให้คติสอนใจ ให้ความรู้ทั่วไปในด้านต่าง ๆ ทำให้อ่านหนังสือได้คล่องขึ้น และเข้าใจสิ่งที่อยู่รอบตัวเราและสังคมปัจจุบันดีขึ้น แสดงว่านักเรียนได้อาศัยประโยชน์จากการอ่านหนังสือนิทาน เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการอ่านได้คล่องแคล่ว แดกจกานมากขึ้น และนำคติที่ได้ไปแก้ปัญหา ซึ่งนักเรียนพบเห็นในชีวิตประจำวัน ดังนั้นผู้เขียนและผู้จัดทำหนังสือนิทาน นอกจากจะผลิตหนังสือนิทานโดยเน้นความสนุกสนานเพลิดเพลิน ในขณะเดียวกัน ก็ควรสอดแทรกคุณธรรม

คติสอนใจ ความรู้ทั่วไปในด้านต่าง ๆ และสภาพสังคมในปัจจุบัน พร้อมเล่นวิธีที่ดีในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม

การเขียนเรื่องในหนังสือนิทานควรเป็นนิทานสั้นจบในเล่ม เพราะเป็นลักษณะที่นักเรียนสนใจมากที่สุด หนังสือนิทานในแต่ละเล่มควรจัดให้มีกิจกรรมท้ายเล่ม ในรูปของคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของนิทาน ให้นักเรียนตอบ คำถามที่ให้ควรเป็นการสรุปข้อคิดหรือความสำคัญในเนื้อเรื่องของนิทาน ถ้าการตอบคำถามสามารถจัดหาเกมส์ให้เล่นสัมพันธ์กันได้ ก็จะมีส่วนกระตุ้นให้นักเรียนสนใจอ่านหนังสือมากขึ้น และผู้ปกครองสามารถฝึกฝนให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเนื้อเรื่องได้

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการศึกษาวิชาต่าง ๆ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กจึงควรปลูกฝังความสนใจ และสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก นิทานเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาการอ่านได้เป็นอย่างดี ดังนั้นหนังสือนิทานจึงควรเป็นหนังสือที่มีคุณค่าและเหมาะสมกับเด็กในวัยต่าง ๆ ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ปกครองทุกฝ่ายอาจส่งเสริมการอ่านของเด็กได้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับครูและบรรณารักษ์

1.1 ครูควรส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านโดยการคัดหนังสือนิทานที่ตรงกับความสนใจของเด็กไว้ในห้องสมุด หรือมุมหนังสือในห้องเรียน และจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักวิพากษ์วิจารณ์หนังสือที่ได้อ่าน และรู้จักวิธีเลือกหนังสืออ่านที่เหมาะสม โดยครูควรอธิบายถึงลักษณะที่ดีของหนังสือ ประโยชน์ที่จะได้รับซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนได้อ่านหนังสือที่มีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มากขึ้น

1.2 ครูควรสนับสนุนให้นักเรียนในระดับชั้นเดียวกันแลกเปลี่ยนหนังสือนิทานกันอ่าน เพื่อนักเรียนจะได้อ่านหนังสือหลายประเภท รวมทั้งเรื่องที่ตนสนใจด้วย ในด้านการบริการของห้องสมุดโรงเรียน ครูบรรณารักษ์ควรศึกษาถึงความสนใจในการอ่านของเด็กในวัยต่าง ๆ เพื่อจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กในวัยเหล่านั้นนอกจากนี้ ครูบรรณารักษ์ควรจัดหาทางชักจูงผู้บริหาร ให้เห็นประโยชน์และความสำคัญของหนังสือสำหรับเด็กให้มากขึ้นด้วย

1.3 ครูควรจัดเวลา เพื่อแนะนำหนังสือที่น่าสนใจนอกเหนือจากชั่วโมงในห้องสมุด โดยจัดให้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกเวลา โดยให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของหนังสือ

เนื้อเรื่องในหนังสือและประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับ เป็นการล่อนให้รู้สึกการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้สึกมีวิจักษณ์ในการอ่านว่าสิ่งใดควรเชื่อ หรือไม่ควรเชื่อ สิ่งใดเป็นสิ่งที่ดี เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในปัจจุบันและเป็นการสนับสนุนให้เด็กเรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะการอ่าน โดยได้อ่านในเรื่องที่ตนสนใจเป็นการล่อนข้อมเสริมการอ่าน ให้เด็กเรียนอ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว ชัดเจนมากขึ้น

1.5 ครูบรรณารักษ์ควรปลูกฝังนิสัยการรักและถนอมหนังสือ โดยล่อนให้รู้จักวิธีเปิดหนังสือ การค้นหนังสือ การเก็บหนังสือให้เป็นที่ การไม่ขีดเขียนอะไรลงในหนังสือ การรักษาของส่วนรวม การใช้บัตรห้องสมุดเพื่อขอยืมหนังสือ เพื่อให้เด็กเรียนมีนิสัยที่ดีในการอ่านหนังสือ และอนุรักษ์หนังสือให้มีอายุใช้ได้นาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับบิดามารดา หรือผู้ปกครอง

2.1 บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ควรสนับสนุนให้เด็กอ่านหนังสือนิทานในยามว่าง เพื่อฝึกฝนการอ่าน และส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

2.2 แม้ว่าบิดามารดา หรือผู้ปกครองจะมีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดีเคื่องและมีเวลาให้กับเด็ก ๆ น้อย ก็อาจแนะนำให้ เด็กเก็บหอมรอมริบ เพื่อนำเงินเหล่านี้ไปซื้อหนังสือนิทานที่มีคุณค่าและราคาเหมาะสมมาอ่าน โดยพยายามแนะนำเวลาที่เหมาะสมในการอ่าน สดหาที่เก็บหนังสือให้มองดู เป็นระเบียบจะเป็นการสร้างนิสัยที่ดีในการอ่านหนังสือให้เด็กด้วย

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ผลิตหนังสือ เด็ก และสำนักพิมพ์

3.1 ผู้ผลิตหนังสือนิทานสำหรับเด็กในระดับนี้ควร เน้นความสำคัญของ เนื้อเรื่อง เป็นพิเศษ โดยศึกษาประเภทหนังสือนิทานที่นักเรียนในระดับนี้สนใจ ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักเรียนสนใจนิทานผลงุยมากที่สุด ดังนั้นหนังสือนิทานที่จะผลิตควรมีเนื้อเรื่อง ที่เกี่ยวกับการผลงุย โดยเฉพาะมีคนเป็นตัวเอกของ เรื่อง ภาพประกอบที่ใช้ควรเป็นภาพการ์ตูนที่สวยงาม ใ้สีหลายสี

3.2 สำหรับสำนักพิมพ์ที่จะพิมพ์หนังสือนิทานสำหรับเด็ก ควรคำนึงถึงคุณภาพมากกว่าปริมาณ เพราะหนังสือที่มีคุณภาพย่อมเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการอ่านของเด็กได้มาก แต่ถ้านิทานมีราคาสูง ผู้ปกครองก็ไม่สามารถซื้อได้ ดังนั้นสำนักพิมพ์ควรผลิตหนังสือนิทานที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสม เพื่อสนองความต้องการในการอ่านของเด็กได้

3.3 สำนักพิมพ์ควรส่งเสริมให้ผู้เขียนหนังสือนิทานสำหรับเด็ก ล้อดแทรกทัศนคติ ค่านิยม ความรู้ ความเชื่อเกี่ยวกับชนประเทศไทย ปนไปในเนื้อเรื่อง เพื่อรักษาเอกลักษณ์ ของชาติและสร้างความรู้สึกรักนิยามไทยให้กับเด็ก

3.4 ในท้ายเล่มของหนังสือนิทาน ควรจัดให้มีกิจกรรมท้ายเล่ม จะอยู่ในรูป คำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องให้เด็กตอบพร้อมคำเฉลย หรือสรุปแนวคิด สำคัญของเนื้อเรื่อง การที่ มีกิจกรรมท้ายเล่มนี้ทำให้หนังสือนิทานมีคุณค่าต่อผู้อ่านมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยเสนอแนะว่าควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับความสนใจในลักษณะหนังสือนิทานใน ท้องตลาดปัจจุบันว่า หนังสือนิทานในปัจจุบันมีลักษณะใดบ้าง และนักเรียนทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด จะมีความสนใจลักษณะหนังสือนิทานแบบใด เพื่อจะได้นำข้อมูลเหล่านี้มาปรับปรุง การเขียนเรื่อง การจัดพิมพ์ และการเลือกหนังสือนิทานให้ตรงกับความสนใจของนักเรียนในอนาคต ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย